

Завдання №1.

На сьогодні для всіх держав світу важливим питанням є побудова взаємовідносин з громадськістю. Мова йде не тільки про залучення її до прийняття управлінських рішень. Це все є актуальним і для України. Багато років у вітчизняну практику публічного управління та адміністрування запроваджується досвід роботи з громадськістю зарубіжних держав, у тому числі щодо форм роботи з громадськістю. Деякі з них (останніх) зафіксовані в правових актах. У Національній стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки¹ визначено основну мету Програми, яка полягає в посиленні залучення громадянського суспільства в процесі прийняття рішень та поліпшенні взаємодії між органами державної влади та громадянським суспільством в Україні. Визначаються й результати програми, зокрема і такий: «Підвищена професійна спроможність громадських об'єднань виконувати свою роль: інституційна та управлінська спроможність; внутрішнє врядування; життєздатність; навички та вміння проведення досліджень, аналізу, формулювання політики, захисту і представництва інтересів та інформаційно-просвітницької діяльності; розуміння політичних та бюджетних процесів, включаючи бюджетні процеси в ЄС у випадках, коли це доречно».

В Законі України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» визначаються основні принципи внутрішньої політики, до яких відносять у тому числі: забезпечення сталого розвитку економіки на ринкових засадах та її соціальної спрямованості; забезпечення балансу загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів; свобода, соціальна справедливість і творча самореалізація, участь громадян в управлінні державними і суспільними справами. Основними засадами внутрішньої політики у сферах розвитку місцевого самоврядування та стимулювання розвитку регіонів, у тому числі, визначають створення ефективних механізмів забезпечення активної участі територіальних громад та органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації державної регіональної політики.

Мета та результати побудови взаємодії з громадськістю, як зазначається у цих документах, можуть бути досягнуті за допомогою низки методів, які перелічені у цих документах.

У таблиці 1 наведено перелік методів, які зазначено у правових актах України, а також методи, які використовуються у державах ЄС і США. **Визначте, яка мета переважно ставиться при застосуванні певного методу (ставте лише одну позначку (наприклад, +) у відповідній клітинці.**

¹ Затверджена Указом Президента України №68/2016 від 26.02.2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» та пролонговано Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про підписання Додаткової угоди № 1 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені Європейського Союзу, до Угоди про фінансування програми Підтримка громадянського суспільства в Україні» (ENI 2014/033833) від 25 січня 2018 р. № 50-р, м. Київ.

Методи побудови взаємовідносин з громадськістю

МЕТОД	Спрямованість переважно на:			
	досягнення консенсусу	виявлення проблемних питань	організацію громадського контролю	підвищення рівня поінформованості громади
Діалог				
Обговорення				
Участь представників громадських груп («громадські присяжні»)				
Просвітницькі заходи				
Соціальна реклама				
Науково-практичні конференції				
Суспільні дискусії				
Консультації				
Нагляд				
Соціологічні опитування				
Дорадче голосування				
Моніторинг				
Майстер-класи				
Фокус-групи				
Референдуми				
Планування громад				
Семінари громадян				
«Таємний споживач»				

Завдання №2. Практичне застосування різних методів розробки стратегії розвитку громади.

Створення стратегічного плану розвитку громад, на думку української дослідниці Г.В. Васильченко, є інструментом, який допомагає підняти конкурентоспроможність громади, міста чи регіону, раціонально використати обмежені ресурси, залучити місцевий людський потенціал, забезпечити синергетичний ефект, сформувавши умови для майбутнього зростання території та добробуту населення. Дієвість стратегії великою мірою залежить від способу її розробки.

Вкажіть позитивні та негативні сторони кожного методу формування стратегії та визначте передумови й наслідки його застосування.

Результати роботи оформляються у таблиці 2.

Таблиця 2

Застосування методів розроблення стратегії розвитку громади

1. Метод патерналізму (адміністративний метод)			
Характеристика методу: стратегія розробляється владою та муніципальним менеджментом			
Позитивні сторони методу	Негативні сторони методу	Умови, коли метод застосовується	Наслідки застосування методу

2. Адміністративно-консультаційний метод

Характеристика методу: стратегія розробляється владою та муніципальним менеджментом з консультативним залученням громади (круглі столи, громадські слухання, анкетування, тощо)

Позитивні сторони методу	Негативні сторони методу	Умови, коли метод застосовується	Наслідки застосування методу

3. Експертний метод

Характеристика методу: стратегія розробляється залученими експертами, які професійно працюють над розробкою стратегій розвитку територіальних громад

Позитивні сторони методу	Негативні сторони методу	Умови, коли метод застосовується	Наслідки застосування методу

4. Експертно-консультаційний метод

Характеристика методу: Стратегія розробляється експертами, які в процесі дослідження середовища та розробки основних напрямів розвитку звергаються за консультаціями (круглі столи, громадські слухання, анкетування, тощо) до місцевої громади

Позитивні сторони методу	Негативні сторони методу	Умови, коли метод застосовується	Наслідки застосування методу

5. Метод довготривалого партнерства (трипартнерства) за участю експертів

Характеристика методу: Концепція методу побудована на формуванні групи професіоналів лідерів місцевих громад, бізнесу та влади, яка працює над розробкою стратегії розвитку за допомогою залучених незалежних експертів

Позитивні сторони методу	Негативні сторони методу	Умови, коли метод застосовується	Наслідки застосування методу

Завдання №3.

У Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р) е-демократія розуміється як форма суспільних відносин, за якої громадяни та організації залучаються до державотворення та державного управління, а також до місцевого самоуправління шляхом широкого застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Державні службовці, які в складі однієї з груп розробляли пропозиції щодо розбудови е-демократії в Україні, запропонували схему, що наведена на рис.1.

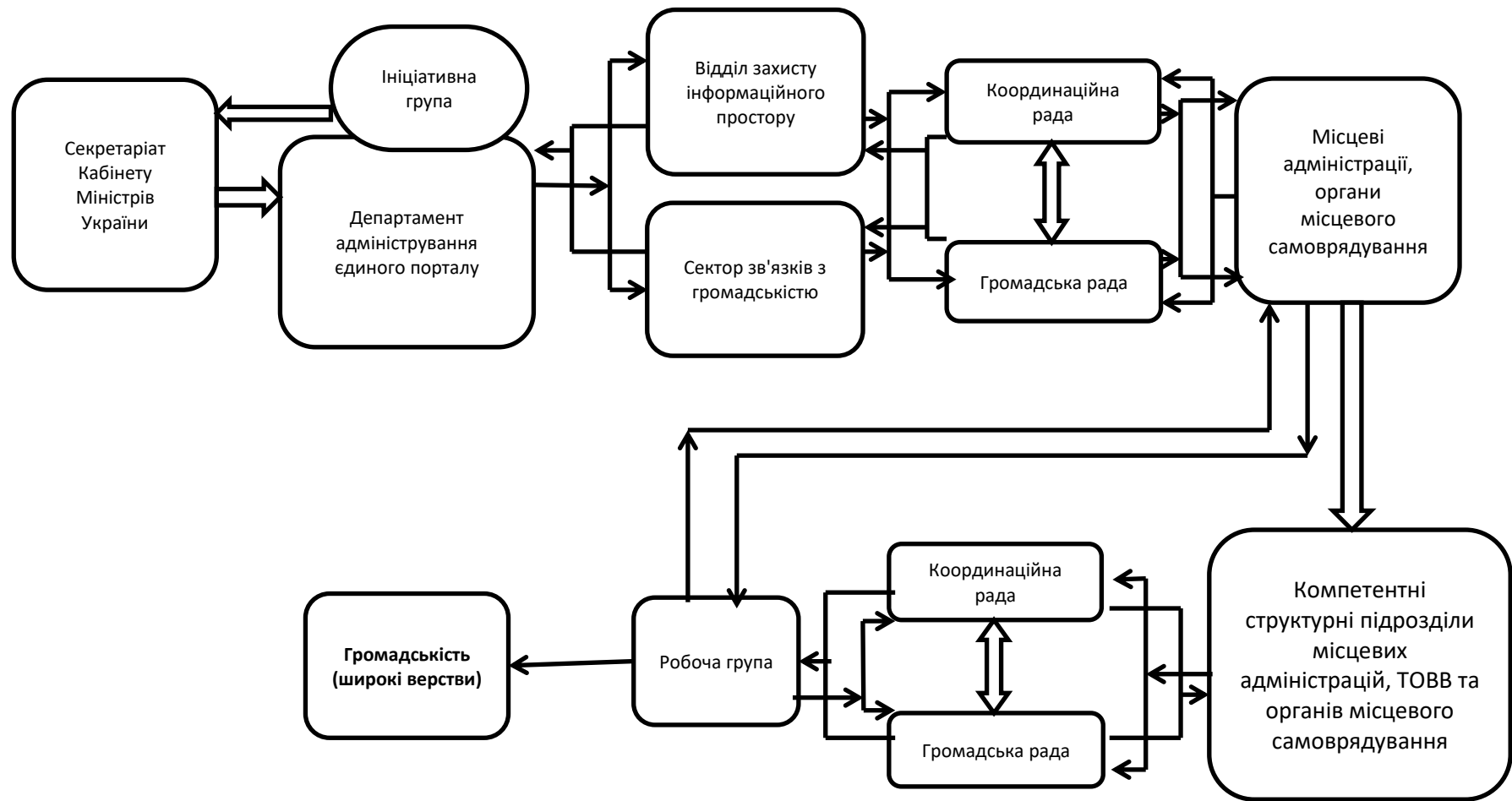

Рис.1. Організаційна схема побудови відносин громадськості з органами влади на центральному та місцевому рівнях

Завдання №4.

Глобальні Цілі сталого розвитку (ЦСР) були затверджені на саміті ООН з питань сталого розвитку в 2015 році. На початку серпня 2015 року 193 держави - члена Організації Об'єднаних Націй досягли консенсусу з цього документу та почали розробляти національні стратегії реалізації ЦСР.

22 березня 2018 р. відбувся регіональний форум зі сталого розвитку (RFSD), який було організовано Європейською економічною комісією ООН. На ньому зокрема розглядалися питання про сталі міста та громади, про роль громадянського суспільства в процесі забезпечення сталого розвитку регіону, про механізми залучення громадськості тощо. Багато держав поділились своїм досвідом щодо реалізації ЦСР.

Австралія робить акцент на питаннях запровадження державної інноваційної політики, яка спрямована на долання розриву між інкубацією винаходу та комерціалізацію інновацій, між науковими дослідженнями та практикою впровадження їх результатів у приватному секторі економіки. Держава надає допомогу інноваційним підприємствам.

У *Великобританії* програми забезпечення сталого розвитку ініціюються та активно підтримуються урядом. Акцент робиться на формуванні організаційного потенціалу, створення можливостей для громадських об'єднань започатковувати підприємства і, відповідно, робочі місця.

Для *Канади* реалізація цілей сталого розвитку – це можливість побудувати процвітаюче майбутнє, зменшити рівень бідності, долати соціально-економічні «розриви», що існують між різними стратами населення, створити суспільство рівних можливостей. У країні сформована Група з питань сталого розвитку, яка забезпечує ефективну координацію між урядовими установами та зацікавленими сторонами, а також відстежує прогрес у досягненні цілей сталого розвитку. Таким чином Канада формує новий вид партнерства: співпраця між усіма рівнями уряду, корінними народами, громадянським суспільством і приватним сектором (4Р).

У *Польщі* акцент робиться на ініціативах громадських об'єднань щодо забезпечення сталого розвитку. Започатковується новий вид партнерства - партнерство для реалізації цілей сталого розвитку. Воно побудовано за принципом співучасті різних зацікавлених сторін задля забезпечення високого рівня зайнятості, створення якісних робочих місць та розвитку підприємництва.

Саудівська Аравія проводить огляд процесів із забезпечення сталого розвитку з позицій вжитих заходів урядовим сектором, приватним сектором та неурядовими організаціями. Основними індикаторами, що свідчать про досягнення цілей сталого розвитку, є: значне підвищення рівня життя резидентів; покращення якості харчової та водно-безпечної продукції там, де спостерігається їх брак; покращення медичних послуг; орієнтація на підвищення рейтингу навчальних закладів; створення широкої мережі енергетичної інфраструктури; планування інвестицій у відновлювані джерела енергії; поліпшення ділового клімату; інвестування в новітні технології; поліпшення транспортної інфраструктури (доріг, залізниць, аеропортів, портів, водопостачання та водовідведення, електричних мереж) тощо. Також фокусується увага на посиленні ролі громадських об'єднань у цих процесах.

Для *Сінгапуру* показниками досягнення цілей сталого розвитку є це чиста, зелена та стабільна країна, в якій люди та майбутні покоління можуть вести здорове та повноцінне життя. Процес забезпечення сталого розвитку базується на партнерстві. Для контролю досягнення ЦСР створено Міжвідомчий комітет зі сталого розвитку, спільно очолюваний Міністерством закордонних справ та Міністерством навколишнього середовища і водних ресурсів. Комітет співпрацює з усіма відповідними урядовими установами та зацікавленими сторонами, включаючи підприємства, молодіжні організації та громадянське суспільство.

В *Об'єднаних Арабських Еміратах* ідеї сталого розвитку пронизують національний план розвитку ОАЕ - Vision 2021, і плани семи еміратів. Розроблена Національна програма реалізації Порядку денного 2030. До розробки було залучено багатьох зацікавлених сторін: понад 300 посадовців з 90 суб'єктів самоврядування, представники організацій громадянського суспільства та приватного сектору й експерти з наукових кіл. Для реалізації програм сталого розвитку було утворено Національний комітет сталого розвитку ОАЕ (2017 рік), який очолюється міністром міжнародного співробітництва. Федеральна служба з питань конкуренції та статистики (FCSA) виконує обов'язки заступника голови та секретаріату Комітету. До зацікавлених сторін відносять молодіжні групи, приватний сектор, інститути знань та громадянське суспільство. Для цього Національний комітет розробив комплексну комунікаційну стратегію для залучення зацікавлених сторін до реалізації цілей сталого розвитку. Молодіжна рада Еміратів та сім загальноміських громадських рад беруть участь у офіційних обговореннях щодо впровадження Порядку денного 2030 року. Створено Консультативну раду з питань приватного сектора, яка звітує заступнику Голови Національного комітету з результатів досягнення цілей сталого розвитку. Рада залучає ділову спільноту до підвищення обізнаності про ЦСР за допомогою різноманітних заходів та медіа-платформ. Зазначається, що проблеми сталого розвитку будуть головною темою *Expo 2020 Dubai*.

За ініціативи Уряду України та за сприяння системи ООН в Україні триває відкритий та інклюзивний процес адаптації ЦСР. В *Україні* законодавчо створено всі умови для залучення до процесу створення нових видів партнерства та побудови заможного суспільства. Розроблена Стратегія сталого розвитку 2020, яка відповідає основним напрямкам Порядку денного сталого розвитку ООН, розроблено проект Сталого розвитку України до 2030 року.

Враховуючи досвід зарубіжних держав, який наведено вище, назвіть передумови успішної реалізації цілей сталого розвитку:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

